

Kęstutis VAITKUS

Vytauto Ulevičiaus fenomenas

Savito braižo žymusis tautodailininkas Vytautas Ulevičius – aukštaitis. Jo gimtinė – Traupis (dabar – miestelis Anykščių rajone). Tačiau nesvetima jam ir Žemaitija. 1972-1984 m. jis dirbo Plungės liaudies kūrybos gaminių įmonėje „Minija“ meistrų dailininku. Iš to laikotarpio Plungės rajone turime ne vieną monumentalią skulptūrą. O Plungėje veikiančiame Žemaičių dailės muziejuje (ZDM) veikia nuolatinė V. Ulevičiaus darbų ekspozicija, nes 2011 m. medžio meistras jam padovanojo net 42 savo sukurtas skulptūras.

Gyvenimo universitetai

Jokių menų nestudijavęs V. Ulevičius rimčiau drožinėti pradėjo apie 1957 m., atlikęs karinę tarnybą sovietinėje kariuomenėje. Tačiau jau vaikystėje piemenaudamas jis peiliuku drožinėdavo švilpynes ir visokias figūreles. 1948-1950 m. jis mokėsi Kauno Nemuno 1-ojoje laivininkystės amatų mokykloje, kurią baigęs dirbo staliumi. O Kėdainių r. naujiųjų portalui „Rinkos aikštė“ 2017 m. jis yra sakęs: „Per tiek

V. Ulevičiaus suburtų medžio meistrų darbai skulptūrų ansambliui „Zodiako ženklai“. 2008 m.

metų perėjęs net tris universitetus – pirmiausia baigiau senelio, paskui tėvo mokslus, o dabar mokausi savo gyvenimo mokykloje“. Nuo 1957 m. V. Ulevičius yra profesionalus medžio meistras, Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys.

Unikali kūryba

V. Ulevičiaus skulptūrose ir tapybos darbuose

vyrauja istorinės, mitologinės, religinės temos. Jo ornamentika ypač subtili, kruopštumas, kuriant darbus, tiesiog stulbinantis. Tad ir visa jo kūryba yra išskirtinė, kaip mat „išduodanti“ jos autorių. Jo darbų nesu-painios su kitų menininkų darbais, kaip visada atpažinsi nepakartojamo žemaičių medžio meistro Stanislovo Riaubos, aukštaičio Liongino Šep-

Paminklas rašytojai Žemaitiui jos tėviškėje, Bukantės dvarelyje. 2005 m.

kos ar kitados puikius kryžius ir koplytstulpius kūręs Vinco Svirskio darbus.

Pripažinimas

V. Ulevičius net du kartus yra pripažintas Lietuvos medžio drožėjų Meistrų Meistru („Drožėjų drožėju“). Respublikinės konkursinės liaudies meno parodos „Aukso vainikas“ Panevėžio apskrityje atrankiniuose konkursuose jis du kartus tapo laureatu (2006 m. ir 2013 m.), 2010 m. laimėjo II vietą. O visų laimėjimų, apdovanojimų bei prizų net neišvardintum.

Darbų įamžinimas

Nors V. Ulevičius kuria

Paplatelės kaime (Plungės r.) – skulptūrų ansamblio „Zodiako ženklai“ (1985-1987 m.) autoriaus ir vadovo V. Ulevičiaus „vizitinė kortelė“. 2008 m.

1985 m. pastatytas paminklas knygnešiui Vincentui Juškai prie dabartinės Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazijos. 2013 m.

skulptūras iš mūsų tvirčiausio medžio – ąžuolo, tačiau skulptūros vis tiek nėra amžinos. Atrinkęs svarbiausius savo darbus, menininkas sudarė kūrybos fotoalbumą „Medžio giesmė“, kurį 2008 m. išleido Klaipėdoje veikianti S. Jokužio leidykla-spaustuvė.

Meistro darbštumas

V. Ulevičius jau yra sukūręs gal net 400 monumentalių medžio skulptūrų, skirtų išžymėti asmenims ar žymiesiems istoriniams įvykiams atminti.

Nuo 1965 m. menininkas dalyvauja įvairiose parodose. Asmeninių parodų Lietuvoje ir užsienyje jis yra surengęs daugiau kaip 30. Jo darbus galima pamatyti visoje Lietuvoje: aikštėse, parkuose, kapinėse. Jo kūrinių yra ir Estijoje, Italijoje, Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, Čekijoje, Kanadoje, Rusijoje, Graikijoje ir net Niujorke!

Nukelta į 3 psl.

V. Ulevičiaus skulptūra prie Panevėžio Civilinės metrikacijos skyriaus, kuriamė veikia jo dovano-tų darbų ekspozicija. 2015 m.

1983 m. sukurtas antkapinis paminklas S. Riaubai Beržoro kapinėse. 2015 m.

Kristina PAULASKAITĖ

Fotožygiai „Žemaitijos menininkų keliais“. II

Fotoklubų „Lokys“ ir „Žybt“ nariai su Etninės kultūros ir tradicinių amatų centro darbuotojais. 2020 m. vasario 29 d.

Fotoklubo „Lokys“ nuotr.

II. Kuršėnai, Šiaulių rajonas

Važiuojant į Šiaulius arba toliau šiaurės pusėn, Kuršėnai likdavo nuošalėje. Miestelis buvo žinomas Kuršėnų vyniotiniais, Lauryno Ivinskio paminklų ir savo puodžiais. Dabartinis mūsų kelionės tikslas – susipažinti su miesto istorija ir jo menininkais. Aplankysime puodžių Vidmantą Vertelį, medžio meistrą Raimondą Baškį, Etninės kultūros ir tradicinių amatų centrą.

Ivažiuojant į miestą, pasitinka paminklas Laurynui Ivinskiui. Pravažiuodami visada matydavome jaukų skverą, kur medžių apsuptas stovėjo paminklas. Dabar vaizdas neatpažįstamas, vietoj medžių – didžiausia betono plytelė užklota aikštė, kurios pakrašty rymo paminklas.

Miestas siejamas su kuršiais, spėliojama, ar vardas kilęs nuo vardo Kuršis, Kuršėnas. Liaudies pasakojimuose pavadinimas kildinamas iš vieno nutikimo: pievos buvo užlietos lietaus ir paskandino šieną. Sulėkę žmonės šaukė: „Kur šienas? Kur šienas?“

Vietovėje gyveno senovės žemaičių gentis. Kuršėnų vardas pirmą kartą paminėtas XII a. Nuo XIV a. čia buvo LDK dvaras. 1523 m. pastatyta medinė bažnyčia. 1564 m. karalius Žygimantas Augustas atidavė dvarą Despot-Zenavičiams, vėliau jis atiteko Pacams, dar vėliau Gruževskiams, kurie jį valdė iki pat II pasaulinio karo.

1824 m. pastatyta mūrinė bažnyčia, kuri per I pasaulinį karą buvo su-

Fotografai molio edukacijoje.

griauta. XIX a. pabaigoje buvo nutiestas Liepojos – Romnų geležinkelis.

Kuršėnai – didžiausias Šiaulių rajono miestas, išikūręs abipus Ventos upės prie Šiaulių – Palangos ir Šiaulių – Mažeikių kelių. Pro Kuršėnus eina dvi geležinkelio linijos – Šiauliai – Mažeikiai ir Šiauliai – Klaipėda.

Kuršėnai didžiuojasi čia gimusiais, gyvenusiais, kūrusiais, žinomais visoje Lietuvoje, žmonėmis: ikikarinės Lietuvos kariuomenės vadu Stasiu Raštikiu, aktoriais Antanu Gabrėnu, Kazimiera Kymantaite, Baliu Lukošiumi, poetais Stasiu Anglickiu, Vaciu Reimeriu, literatūros kritiku Stasiu Lipskiu, JAV istoriku Donald Kagan, keramike Genovaite Jacėnaite ir kt.

Čia paskutiniuosius savo gyvenimo metus praleido pirmųjų lietuviškų kalendorių sudarytojas Laurynas Ivinskis

Matas Petrikas.

Kristinos Paulauskaitės nuotr.

Aleksandravičius). Kuršėnų kultūros centre įkurtas kalendorių muziejus. Kasmet įteikiama L. Ivinskio premija geriausio metų kalendoriaus autoriui.

(1810 – 1881). Čia jis ir palaidotas. 1960 m. L. Ivinskiui centrinėje miesto aikštėje pastatytas paminklas (architektas S. Ramūnis, skulptorius P.

Lauryno Ivinskio gyvenimas siejasi ir su Plungės kraštu, Zubovų ir Oginskių gimine. Apie

Nukelta į 4 psl.

Rūtos Kučinskaitės tapybos paroda

Plungės viešojoje bibliotekoje laikrodinėje (Parko g. 7) nuo 2020 m. kovo 9 d. eksponuojama Rūtos Kučinskaitės tapybos paroda. Apie parodos pristatymą ir susitikimą su autore informuosime vėliau.

Rūta Kučinskaitė (g. 1970 Kaune), dailininkė, tapytoja.

Mokėsi Kauno Naujaliao meno mokyklos dailės skyriuje. Lankė Kauno vaikų fotoklubą prie Lietuvos fotomeno draugijos. Baigusi mokyklą įstojo į Vilniaus dailės akademiją. Studijavo tapybos specialybę. Diplominių darbų „Rėdos ratas“ apsigynė pas A. Šaltenį. Nuo 1997 m. dirbo Mažeikių dailės mokykloje, Vieksnių Vinco Deniušio meno mokykloje. Dalyvavo tarptautiniuose pleneruose Plateliuose ir Čekijoje, kur nutapė daugelį savo darbų. Gyvena ir dirba Kaune.

Yra surengusi asmenines parodas Kaune, Vilniuje, Mažeikiuose, Vieksniuose, Sedoje, Plungėje, Naujojoje Akmenėje, Telšiuose. Dalyvauja ir grupinėse tiek fotografijos, tiek tapybos parodose. Jos darbai eksponuoti Čekijoje, Prancūzijoje.

Plungės viešosios bibliotekos inf.

Vytauto Ulevičiaus fenomenas

V. Ulevičiaus kūrinių ekspozicija ŽDM (fragmentas). 2020 m. kovo 11 d.

Atkelta iš 1 psl.

Dirbdamas minėtoje „Minijos“ įmonėje Plungėje, V. Ulevičius dalyvavo liaudies meistrų stovyklose. Jis parengė medžio skulptūrų ansamblio „Zodiako ženklai“ projektą. Per tris metus (1985-1987 m.) jis buvo įgyvendintas Paplatelės kaime prie buvusios „Minijos“ poilsio vietos (dabar čia - Apartamentų kompleksas „Saulės slėnis“):

„Tris metus per šventą Joną

Ožį, Vėžį, Skorpioną
Ir kitus ženklus „Zodiako“

Šitiems vyrams kalti teko“.

Skulptūras kūrė medžio meistras Titas Bikinas, Jakovas Bunka, Leonardas Černiauskas, Gediminas Černiauskas, Vidas Mažukna, Liudas Ruginis, Antanas Vaškys ir kiti.

Plungės rajone yra ir paties V. Ulevičiaus sukurtų monumentų. 1978 m. buvo pastatytas paminklas rašytojui Žemaiti jai jos tėviškėje, buvusiame Bukantės dvarelyje. 1983 m. jis sukūrė antkapinį paminklą S. Riaubai, kuris stovi kapinėse Berzore. 1985 m. buvo pastatytas paminklas knygnešui Vincentui Juškai prie tuometinės Varduvos vidurinės (dabartinės Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazijos).

Šiuo metu yra net penkios nuolatinės V. Ulevičiaus kūrinių ekspozicijos.

Dovana Italijai

2007 m. menininkas savo kūrinių kolekciją padovanojo Popiežiškajai lietuvių Šv. Kazimiero kolegijai Romoje. Tad ten dabar yra rodoma 20 kūrinių ekspozicija.

Dovana Panevėžiui

1934 m. gimęs V. Ule-

„ŽALGIRIO MŪŠIS“.

„LEGENDA“ (2011 m.).

vičius 1941-1948 m. mokėsi Panevėžio aštuonmetėje mokykloje. O 1967 m. pradėjus dirbti Panevėžio suvenyrų įmonėje „Tulpė“ medžio drožėju, prasidėjo pirmasis dailininko kūrybos laikotarpis.

2005 m. V. Ulevičius apie 40 medžio skulptūrų padovanojo savo vaikystės ir jaunystės miestui Panevėžiui. Darbai eksponuojami Civilinės metrikacijos skyriaus, esančio Respublikos gatvėje, antrame aukšte.

„SŪNUI RIMANTUI ULEVIČIUI ATMINTI“ (2008 m.).

Dovana Kėdainiams

V. Ulevičius 1984-1989 m. gyveno Vilniuje,

„TAUTOS GIESMĖ“ (2006 m.). Medis, drožyba.

o paskui persikėlė į Kėdainių rajoną: pirmiausia – prie Dotnuvos, o paskui į sodybą Krakėse.

2004 m. tautodailininkas V. Ulevičius apie 50 medžio skulptūrų, sukurtų Krakėse, padovanojo Kėdainių miestui. Ekspozicija veikia Kėdainių rajono savivaldybės rūmų antrame aukšte ir yra Kėdainių krašto muziejaus padalinys. Išpūdingiausias kūrinys – skulptūrinė kompozicija – šachmatai „Žalgirio mūšis“, skirta šito svarbaus istorinio įvykio 600-osioms metinėms. Tad Kėdainiuose galima pažaisti šachmatais,

„AITVARAI“. Kartonas, tempera.

ŽDM direktorius A. Bakanauskas su V. Ulevičiumi po dovanojimo sutarties pasirašymo. 2011 m. gruodžio 10 d.

V. Ulevičius su jam dedikuotu herbu ŽDM.

stumdant metro ir didesnio aukštumo kariūnus bei valdovus...

Ekspozicija Krakėse

Paties tautodailininko sodybos kieme esančioje klėtelėje – daugiau kaip 80 kūrinių. Ši ekspozicija – išskirtinė, nes savo darbus gali pakomentuoti pats jų autorius. O juk visada susipažinimas su kūrėju padeda geriau suprasti ir pačią kūrybą.

Dovana Plungei

2011 m. V. Ulevičius Žemaičių dailės muziejui, esančiam Plungėje, padovanojo 46 medžio skulptūras. Su muziejaus direktoriumi Alvidu Bakanausku buvo pasirašyta sutartis, kad autorius dovanoja, o muziejus išipareigoja įrengti nuolatinę tų darbų ekspoziciją. Jau tada žiūrovai galėjo pamatyti tas puikias skulptūras. Vykstant muziejaus renovacijos darbams, jos buvo saugomos fonduose, o darbams pasibaigus, rūmų trečiame aukšte paskirta atskira patalpa nuolatinėi darbų ekspozicijai.

V. Ulevičiaus ekspozicijoje ŽDM matome skulptūras istorine, mitologine, religine tematika. Nemažai skulptūrų skirta Žalgirio mūšiui paminėti, skulptūra „1236 METAI“ (1986

Medžio skulptūrų albumas (Klaipėda: S. Jokužio 1-klasė, 2008). 2011 m. gruodžio 10 d.

„PEGASAS“ (1992 m.). Medis, drožyba, bronzos. 2011 m. gruodžio 10 d.

„1236 METAI“ (1986 m.). (1236 - Saulės mūšio metai – K. V.).

m.), žinoma, skirta Saulės mūšio paminėjimui, nes būtent tais metais šis mūšis įvyko. Skulptūra „Legenda“ (2011 m.) simbolizuoja geležinį vilką ir primena Vilniaus įkūrimo legendą. Tautinių simbolių kupina skulptūra „TAUTOS GIESMĖ“ (2006 m.). Menininkas sukūrė dar-

Nukelta į 8 psl.

Fotožygiai „Žemaitijos menininkų keliais“. II

Atkelta iš 2 psl.

1842 m. L. Ivinskis atsikėlė į Rietavo apylinkes. Čia subrandinta ir realizuota lietuviškųjų kalendorių rengimo ir leidybos idėja. Jau 1845 m. Ivinskis parašė pirmojo lietuviškojo kalendoriaus rankraštį ir kreipėsi paramos į Rietavo kunigaikštį Irenę Oginskį, kuris skyrė paskolą kalendoriaus leidimui.

1872 m. apsigyveno Šiauliuose pas Nikolajų ir Aleksandrą Zubovus, buvo jų sūnaus Vlado korepetitorius. Grįžęs į Rietavą (apie 1874 m.), mokytojavo, grojo Irenės Oginskio orkestre, dainavo chore, įsijungė į gyvulių globos draugijos veiklą.

Plungė gali didžiuotis kunigaikščio M. Oginskio dvaru. Dvaro ansamblis beveik visas išlikęs vienisas, restauruojami likę pastatai. Kursėnų dvarui

Molio minkytojai: A. Čapienė ir M. Petrikas.

istorija nebuvo tokia dėkinga.

1564 m. Žygimantas Augustas leno teisėmis (žemės valda, kurią vasalai gaudavo iš Didžiojo kunigaikščio už tarnybą) atidavė Kursėnų dvarą Polocko pilininkui Jurgiui Despot Zinovičiui. 1621 m. dvaras atiteko Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės iždininkui S. Pacui, o po dešimtmečio

- Jurgiui Gruževskiui su žmona. Už nuopelnus karuose su rusais ir švedais Livonijoje, karalius Zigmantas Vaza 1631 m. gegužės 15 d. pasirašė raštą, kuriame pripažino Gruževskių giminei amžiną leno teisę į Kursėnų dvarą.

Gruževskiai buvo kilę iš Mozūrų krašto, beveik visi jie išpažino evangelikų reformatų tikėjimą. XVIII a. pabaigoje Kursėnus paveldėjo Steponas Gruževskis. Jis 1811 m., pasikvietęs dailininką J. Rylkę, pastatė naujus rūmus, koplyčią, suremontavo kitus pastatus. Dvaras dar labiau suklestėjo valdant jo jaunesniajam sūnui Edvardui, kuriam dvaras atiteko 1846 metais. Buvo suremontuotas bravoras, karčema, perstatytas sodininko namelis, koplyčia, su tvarkytas peizažinis parkas, iškastas tvenkinys, suformuota 70 metrų apskrita pieva, apsodinta medžių eile.

I pasaulinio karo metais dvare įsikūrę vokiečiai nuniokojo parką, rūmus, išvežė vertingiausius daiktus, o 1915 m. kilęs gaisras sunaikino kumetynus, tvartus, daržines. Tada dvaras priklausė Jurgiui Gruževskiui. Po žemės reformos dvarui liko tik 218,7 ha žemės, tačiau pažangaus

Kursėnų simbolis.

Fotografai Etninės kultūros ir tradicinių amatų centre.

Fotografų kūrinys.

Laivelį lipdo fotoklubo „Lokys“ narys.

A. Kuprelytė, A. Tamašauskas, B. Poškienė.

ūkininkavimo dėka dvaras klestėjo.

1940 metais dvaras buvo nacionalizuotas, J. Gruževskį pasodino į kalėjimą. Prasidėjus karui, jis vėl atsirado Kursėnuose ir bandė atgauti dvarą. Vokiečiai nepritarė jo norui ir nežinia kur išvežė. Jo likimas nežinomas. Gruževskio žmona gyveno ir mirė Ketūnų dvare.

Kursėnų dvaro savininko Gruževskio bro-

liui priklausė ir Kelmės dvaras.

Kursėnų dvaras – vieningas vertingiausias medinės dvarų architektūros palikimas Šiaulių rajone. Išlikę autentiški laiptai, langų rėmai, medinės lauko durys. Šiuo metu dvaro pastatas restauruojamas. Oficina sutvarkyta, joje įsikūręs Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras. Kitų dvaro statinių

nelikę, likusieji apleisti. Dvaras ir oficina keliasi gyvenimui tik dėka pasišventėlių Kursėnų kultūros žmonių.

Nuo 2018 m. spalio iki 2020 m. birželio vyksta Kursėnų dvaro sodybos tvarkymo darbai (I etapas). Projekto tikslas: pritaikyti Kursėnų dvaro sodybą kultūrinei ir edukacinei veiklai.

Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras

Fotožygio maršruto organizatorė Žemaitijos nacionalinio parko etnologė Aldona Kuprelytė pirmąjį susitikimą Kursėnuose surengė Etninės kultūros ir tradicinių amatų centre. Fotografų grupę sutiko centro direktorė Birutė Poškienė, supažindino su programa, papasakojo apie centro kūrimosi peripetijas.

Kaip ir dauguma nacionalinių ir regioninių parkų, turinčių tradicinių amatų centrų, kursėniškiai rengia suaugusiems ir vaikams edukacinius užsiėmimus. Kadangi Kursėnai turtingi molio, nuo seno garsūs savo puodžiais, netgi miesto herbe įkomponuotas ašotis, tai centre daugelis užsiėmimų susiję su molio. Kiekvienas norintis gali užsisakyti ji sudominusį užsiėmimą ir padedamas centro mokytojų pasimokyti.

Edukaciniai užsiėmimai: lipdymas ir žiedimas iš molio, keramikos ruošiniai, sausos vilnos vėlimas, kiaušinių marginimas vašku, verpimas, karpiniai, tapyba, juostų pynimas, vilnos vėlimas, kalėdinių žaislų varstymas iš šiaudų, mezgimas - nėrimas. Centras teikia renginių organizavimo, pasigaminusių iš molio dirbinių degimo paslaugas. Nuomoja torską, palapinę, konferencijų salę, žiedimo stakles, degimo krosnį. Visa tai prisideda prie centro išsilaikymo.

Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras atidarytas 2000 m. gruodžio mėn. 20 d. siekia gaivinti krašto tradicijas, papročius, išsaugoti tradicinius amatus.

Dvaro rūmuose veikia nuolatinės Šiaulių krašto tautodailininkų darbų ir etnografinės ekspozicijos, galima susipažinti su amatais nuo seniausių laikų iki šių dienų. Oficinoje rengiamos parodos. Ekspozicijose yra per 2500 eksponatų, kuriuos padovanojo tautodailininkai, Kursėnų miesto gyventojai. 200 senų puodžių karalius Vytautas Valiušis. Su-

Nukelta į 5 psl.

Atkelta iš 4 psl.

kaupimas keramikos dirbinių rinkinys. Nuo seno Kuršėnai buvo vadinami Puodžių sostine. Centras kas trejus metus rengia respublikinius Puodžių karalių rinkimus. 2014 m. išrinktas aštuntasis Puodžių karalius kuršėniškis Vidmantas Vertelis. 2017 m. centre vykusioje keramikų stovykloje buvo išrinkta devintoji Puodžių karalienė Virgilija Silvestra Šufinskienė.

Šiaulių rajono savivaldybė organizuoja konkursą Metų tautodailininko premijai gauti. Tikslas – skatinti Šiaulių rajono tautodailininkų kūrybiškumą, pagerbti tautodailininkus, tęsiančius senųjų amatų tradicijas ir pritaikančius jas šiandienos poreikiams. Premija skiriama kasmet už aktyvią, kūrybingą veiklą tautodailės srityje. Premijai gali būti pristatomi visi Šiaulių rajone gyvenantys ir kuriantys tautodailininkai.

Vasario 16 d. Kuršėnų kultūros centre buvo atidaryta Šiaulių rajono tautodailininkų darbų paroda, skirta Tautodailės metams. Fotožygio dalyviai Etninės kultūros ir tradicinių amatų centre apžiūrėjo kitos šio krašto kūrėjos Almos Stugienės autorių darbų parodą „Krebždesiai“, taip pat skirtą Tautodailės metams. Menotyrininkė Michalina Adomavičienė parodos pristatyme rašo: „Kuršėniškė karpinių meistrė Alma Stugienė nuo 1996 m. yra Lietuvos tautodailininkų sąjungos narė. Aktyviai dalyvauja Šiaulių krašto ir respublikinėse parodose, yra surengusi personalinių parodų. 2006 m. tapo respublikinio tautodailės konkurso „Aukso vainikas“ Šiaulių krašto laureate. Būdamą dailės mokytoja, Alma daug dėmesio skiria mokinių estetiniam lavinimui, jų kūrybiškumo ugdymui

Darbuojasi Akmenės ir Mažeikių krašto fotoklubo „Lokys“ fotografai.

Fotografų molio lipdiniai.

B. Poškienė.

Centro kremikės dirbtuvės.

Almos Stugienės karpinys.

autorės kūrybiškumą ir profesionalumą“.

Palubėje skraidė popieriniai paukščiai, stelažai nukrauti atvirukais, miniatiūromis, ant sienų didelio formato karpiniai. Fotografai savo objektus kraipė į visas puses, kažkas pagrojo salėje esančiu instrumentu. Kol visi apžiūrėjo karpinius, direktorė B. Poškienė susirūpinusi paklausė, kur dingio vienas grupės narys? Fotografė Alina pasigedo savo sūnaus Mato. Suradom jį... ašotyje. Direktorė sakė, kad lankytojams paruošia tokią pokštą, suradusią mažiausią grupės narį, įlaipina jį į molinį ašotį. Ašotis tikrai didelis, buvo įdomu, kokiomis staklėmis jis nužiestas. Pasirodo, kad jis nulipdytas rankomis. Laipinėje stovėjo keraminė kompozicija – rutulys su namukais ir bažnyčia viršuje simbolizuoja Kuršėnus.

Pirmame centro aukšte fotografų laukė staigmena – molio edukacija. Ilgas stalas, apkrautas mediniais skrituliais, priminė Paskutinės vakarienės stalą, pasprukus nuo jo apaštalam. Sužinojus, kad visiems be išimties teks sėsti prie stalo ir iš fotografų pavirsti molio minkytojais, truputį pasišiaušė plaukai. Buvo bandžiusių ožiūotis, atseit, jie – fotomenininkai, bet tai jų neišgelbėjo. Teko sumesti fotoaparatus į čia pat esantį didžiulį krepšį ir sėsti prie darbo. Centro edukatorius Algimantas Tamašauskas atitempė molio gabalą, po kąsni išdalino kiekvienam. Papasakojo apie molio rūšis, kuo paprastas molis skiriasi nuo šamoto, vir-

velinę, raugo keramiką, Algimanto kolegė Alina Milašienė prižiūrėjo ir patarinėjo molio minkytojams. Dauguma ėmėsi virvelinės technikos, kiti bandė lipdyti plokštuminius objektus: valtelę, dekoratyvinę lėkštelę. Visi nemažai pasiterliojo, net įkvėpimas ne viena užklupo. Dirbinius surinko edukatoriai. Jie turėjo išdžiūti, paskui išdegti krosnyje ir gero kiai po mėnesio gaminius prižadėjo parvežti kelionės vadovė Aldutė.

Keramikos studijos lentynos nukrautos įvairių formų, spalvų ir dydžių molio dirbiniais. Ant sienos – Lietuvos Puodžių karalių nuotraukos: Jonas Paulauskas (1971), Vladas Damkus (1983), Bronius Radeckas (1985), Jonas Vertelis (1987), Vytautas Valiusis (2005), Regina Mataitienė (2008), Algimantas Tamašauskas (2011), Vydmantas Vertelis (2014), Virgilija Silvestra Šufinskienė (2017). Po edukacijos ištiko toks mielas bendruomeniškumo jausmas. Žemaitijos fotografai dėkoja mieliems centro darbuotojams, ne tik mokiusiems molio paslapčių, bet ir pavaišiniusiems Kuršėnų vyniotiniu, ne parduotuviniu, o tikrų tikriausiu. Papietavę prie to paties stalo, kur ką tik kankinome molio gabalą, išvykome pas Puodžių karalių Vidmantą Vertelį.

Tęsinsy kitame numeryje.

PUBLIKACIJĄ REMIA

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Kristinos Paulauskaitės nuotr.

tautodailės tradicijų keliu. Meistrė karpiniai puošia proginius stendus, šventinius salių interjerus, bet didžioji kūrybos dalis skirta vaizduojamajai dalei. Dideliuose karpinių ląstose gimsta netikėtos fantastinės kompozicijos, perteikiančios Lietuvos gamtos, jos augmenijos subtilų grožį. Kruopštus, juvelyriskas atlikimas, plastinė linijų raiška, dekoratyvumas ir visumos dermė rodo aukšto meninio lygio kūrybos brandą, profesionalumą nuosekliai puoselėjant senąsias lietuviško sodžiaus tradicijas. Almos Stugienės paroda „Krebždesiai“ – 15-oji autorių paroda, atspindinti

Ofilija JUOZAPAITIENĖ

Žemaitijos koplytstulpiai ir kryžiai Alfonso Beresnevičiaus fotografijose

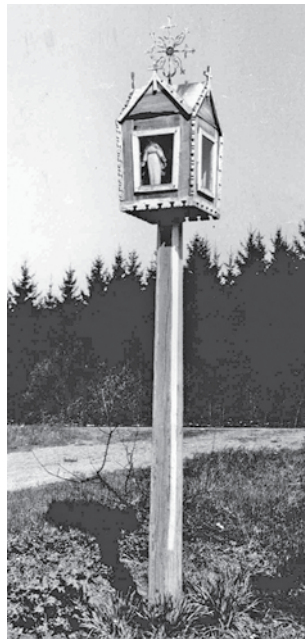
Kovo 11-osios išvakarėse Plungės viešojoje bibliotekoje vyko parodos „Žemaitijos koplytstulpiai ir kryžiai Alfonso Beresnevičiaus fotografijose 1990–1993 m.“ iš Bronislovo Pociaus archyvo, pristatymas. Parodą paruošė ir pristatė pats kolekcionierius istorikas Bronislovas Pocius. Joje be fotografijų sudėjo trumpus paaiškinimus apie lietuvių liaudies meistrų tradicijas daryti kryžius ir koplytstulpius.

Ši paroda skirta atkurtos Lietuvos 30-mečiui. 1990 m. atgavę laisvę pradėjome kurti naują valstybę, daryti darbus, kurių per 50 okupacijos metų nedarėme. Vienas iš tokių darbų savo krašto istorijos rašymas.

Istorija apima ir liaudies meną. Lietuvių išskirtinumas – pakelių kryžiai, koplytstulpiai, koplytėlės. Nedaug yra tokių šalių, kuriose šitas liaudies menas toks populiarus.

Parodos fotografijų autorius A. Beresnevičius

gimė 1936 m. Šašaičių kaime, Telšių rajone. Mokėsi Ubiškės septynmetėje mokykloje. 1956 m. baigė Kauno politechnikumą, įgijo ryšių techniko specialybę ir buvo paskirtas dirbti į Plungę. Iki 1979 m. dirbo Ryšių mazgo viršininku. 1979–2005 metais dirbo įmonėje „Minija“ dispečerinės įrangos ir telefonų automatikos elektromontieriu. Fotografija – jo mėgstama veikla, kurią jis stengėsi panaudoti Tėvynės labui. Bėgalinis fotografo noras įamžinti liaudies kūrinius išstisus dešimtmečius, stovinčius pakelėse, jau begriūvančius ir naujai, galbūt net slapčia pastatytus prie kelio ar kieno nors sodybos, pamiškėse, ar, regis, ant plyno lauko, šalia senų, jau beveik nebelankomų kapinaičių, ar bažnyčių šventoriuose. Sovietmečiu jis to negalėjo daryti viešai, tačiau vis tiek darė, tada kai niekas nematė ir nežinojo, ką ir kodėl fotografuoja. Tačiau nuo 1990-ųjų, atkūrus nepriklausomybę, tai buvo viena iš

Koplytstulpis Skurvydų kaime (Platelių sen.) prie kelio Alsėdžiai – Plateliai.

Nuotr. A. Beresnevičiaus, 1992 m.

Kryžius karavykas Kantaučių kaime prie kelio.

Nuotr. A. Beresnevičiaus, 1992 m.

Kryžius prie kelio Plungė – Telšiai, Burvių sodyba.

Nuotr. A. Beresnevičiaus, 1992 m.

A. Beresnevičius per parodos pristatymą.

Nuotr. K. Paulauskaitės

svarbiausių jo veiklų. Jis kaip išlaisvintas paukštis savo mašina pasileido per Žemaitiją fotografuoti šiuos liaudies meistrų kūrinius. Fotografui buvo įdomu, nors ne visada lengva, kainavo pinigus ir teko paaudoti nemažai laiko. Befotografuodamas susidurdavo ir su sunkumais surasti pakelėse stovinčius kūrinius. Bet laisvos Lietuvos metais jis tai galėjo daryti niekieno netrukdomas ir nepersekiojamas. Na, nebent, kartais pakelėse užpuldavo šunys ar kaimo žmonės, ateidavo paklausti, ką jis čia daro ir kodėl fotografuoja.

Kelis metus A. Beresnevičius fotografuodamas važinėjo po Plungės rajoną ir po kitas Žemaitijos vietas, Rietavo apylinkes, Varnius, Lieplaukę, Laukuva, Žarėnus, Salantus, Skuodą ir kt. Fotografijas reikėjo išryškinti, padaryti jų daug, tam, kad galėtų perduoti ištaigoms, kurios jas saugos. Visą darė savo asmeninėmis lėšomis, niekieno neverčiamas ir neprašomas. Nors visi jį pažinoję stebėjosi ir džiaugėsi tokia kilnia savanoriška veikla. Daug savo fotografijų perdavė Lietuvos nacionaliniam muziejui, Žemaičių „Alkos“ muziejui, Varnių Žemaičių vyskupystės muziejui, Plungės Žemaičių dailės muziejui, bet fotografijų dar liko, todėl pasiūlė Plungėje gerai žinomam kolekcionieriui Bronislovui Pociui.

Plungiškis B. Pocius Viešojoje bibliotekoje yra surengęs ne vieną parodą iš įvairių savo surinktų kolekcijų. O šiais metais sumanė pavišinti A. Beresnevičiaus kryžių ir koplytstulpių fotografijų kolekciją. Kam laikyti namuose, jeigu galima parodyti visiems. Daug A. Beresnevičiaus tada, pirmaisiais nepriklausomy-

Labai senas kryžius prie kelio Vilkaičių kaime (Plungės r.).

Nuotr. A. Beresnevičiaus, 1992 m.

Koplytstulpis prie kelio Staneliai – Kantaučiai.

Nuotr. A. Beresnevičiaus, 1992 m.

bės metais, užfiksuotų sakralinio liaudies meno kūrinių jau gal ir nebėra, bet jie buvo tokie, daugu-

Nukelta į 8 psl.

B. Pocius pristato parodą.

Nuotr. K. Paulauskaitės

Plungės klebonas dek. V. Gedvainis sveikina susirinkusius į parodos pristatymą.

Nuotr. K. Paulauskaitės

Kryžių ir koplytelių fotografijų paroda.

Nuotr. K. Paulauskaitės

Janina BUCEVIČĖ

Kovo 11-osios akto signataras Vytautas Puplauskas

Atkurtos Lietuvos nepriklausomybei – 30 metų. Sudreba širdis, rodos, dar taip neseniai su virpuliu širdyje ir ašarom akyse 1990 m. kovo 11 vakarą „prilipę“ prie žydrujų ekranų klausėmės laisvę ir nepriklausomybę skelbiančių akto žodžių, sklindančių iš Aukščiausiosios Tarybos/Atkuriamojo Seimo... O štai jau užaugo ir subrendo laisvės karta, jauni žmonės, nepažinę vergijos.

„1990 metų Kovo 11-oji diena – tai sunkiai suvokiama Dievo dovana Lietuvai. Įvyko stebuklingas Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atgavimas“ – praėjus dešimčiai metų po nepriklausomybės atkūrimo, parašys vienas iš signatarų, telšiškis Vytautas Adolfas Puplauskas. Beje, šiemet švęsiantis ir savo devyniasdešimtmetį. „Gimiau Kalvotoje Žemaitijoje, visai netoli Telšių, Rubežaičių kaime. Buvau šeštas vaikas, be manęs jau augo trys sesutės ir du broliai. Aš gimiau ir augau prieškarinėje nepriklausomoje Lietuvoje. Mačiau ir gerėjau, kaip Lietuvoje gyvenimas gerėja ir gražėja. Ūkininkai tvarkė ir gražino savo sodybas. Kiekvienoje sodyboje prie namo buvo gražūs darželiai – gėlynai. Žmonės buvo linksmi, nepaniūrę. Sekmadeniais visi eidavo į bažnyčią, o dirbančio šventą dieną neteko matyti: iš tokio visas kaimas būtų išsijuokęs. Po talkų kaimuose būdavo patalkės – vakaronės, jaunimas šokdavo, dainuodavo“, – jaunystės prisiminimais dalijosi signataras. Vytautas Adolfas gimė jubi-

Signataras signataro J. Basanavičiaus tėviškėje sodina ažuoliukus.

Signatars su tėveliais, baigęs 1955 m. KPI.

Puplauskas su šeima, žmona Onute ir vaikais 1978 m.

Su Prezidente Dalia Grybauskaite.

liejiniais Vytauto Didžiojo metais – 1930 m. spalio 3 d. smulkių, šviesių ūkininkų šeimoje, kurioje visi vaikai lankė mokyklą, o ilgais žiemos vakarais, paruošę pamokas, vaikai kartu su tėvais skaitydavo knygas, laikraščius, diskutuodavo politinėmis, religinėmis, istorinėmis temomis, tėvai vaikams pasakodavo apie sukilimus prieš carizmą, knygnešių slaptą gabentą lietuvišką spaudą. 1938 m. Vytautas Adolfas pradėjo lankyti Nekaltai pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seselių pradinę mokyklą Telšių centre (dabar – viešbutis „Pas Stefą“). Vytukui besimokant pradinėje mokykloje, įvyko ir dviejų nepriklausomybės akto signatarų – esamo ir būsimo, susitikimas. Vasario 16-osios akto signataras, Telšių vyskupas Justinas Staugaitis Vytautui Adolfui Šv. Antano Paduviečio katedroje 1938 metais suteikė Suvirtinimo sakramentą. 5-6 pradinės mokyklos skyrius Vytukas baigė jau mokykloje naujamiestyje (dabar – „Atžalyno“ progimnazija) ir tais pačiais 1944 m. įstojo į Telšių Dailės amatų mokyklos metalo skyrių. Ją baigęs Vytautas Adolfas 1947 m. buvo priimtas į prie Kauno Vytauto Didžiojo universiteto veikusių parengiamuosius aukštųjų mokyklų kursus, kuriuose per tris metus baigė penkias nebaigtas gimnazijos klases ir 1950 m. įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Elektrotechnikos fakultetą. Reorganizavus universitetą, 1955 m. baigė Kauno politechnikos institutą, įgydamas inžinieriaus elektromechaniko specialybę ir buvo paskirtas į Demidovą, miestą Rusijoje..., tačiau jaunasis inžinierius grįžo į Telšius ir įsidarbino „Masčio“ fabrike elektrocecho meistro pareigose. Tačiau visasajunginis pa-

skyrimas jį pasivijo, teko rašyti prašymą pačiam SSRS AT prezidiumo pirmininkui Klimentui Vorosilovui, padėjo ir Masčio fabriko direktoriaus Vytauto Kavaliausko užtarimas, kuriam patiko jaunas, kuklus ir darbštus inžinierius. Masčio fabrike, kuriame Vytautas Puplauskas dirbo vyr. mechaniku, vyr. energetiku, prabėgo gražiausi jo metai, jaunystė, čia įgyvendinta daugybė inovacijų, racionalizacinių pasiūlymų, už kuriuos ne tik pinigines premijas gavo, bet ir paskyras automobiliams, pirmą ZAZ markės mašinai, o vėliau net „Žiguliui“, o visuotinio sovietinio deficito metais tai buvo didelis laimėjimas. Net būsimą žmoną Oną Aleknavičiūtę ne kur kitur, o „Masčio“ fabrike sutiko, su ja dviejų dukterų ir sūnų susilaukė, o dabar su žmona Onute penkiais anūkais džiaugiasi. Vytautas Puplauskas garbėjo atsidavimu darbui ir sąžiningumu, todėl Masčio fabriko direktorius Boleslovas Rudys sakė, kad jei ant parengto dokumento – Vytauto parašas, galima iškart pasirašyti, net to dokumento neskaicius.

Tiesa, Vytautas Puplauskas penkiems metams, savo „didžiąją meilę“ – „Masčio“ buvo iškėitęs į Telšių miesto katilinių ir šilumos tinklų direktoriaus kėdę, nes 1976 metais iškilo būtinybė rekonstruoti Telšių katilines ir Vytautas sutiko priimti šį iššūkį. Ir jau po metų telšiškiai, gyvenantys daugiabučiuose, galėjo džiaugtis karštu vandeniu, daug padėjo ir KSV – 3 direktorius Jonas Striauka. Vėliau, 1981 m., dar pusmetį dirbo Plungės miesto katilinių ir šilumos tinklų direktoriumi, kol vėl grįžo į „Masčio“ fabriką.

Vytautas A. Puplauskas – ištikinas katalikas, jį ne tik kas sekmadienį,

bet ir kas vakarą galima jį sutikti Šv. Mišiose Telšių Šv. Antano Paduviečio katedroje. Tačiau ir sovietmečiu Vytautas neslėpė savo religinių įsitikinimų, atsisakė stoti į SSKP(b), kas sekmadienį dalyvavo Šv. Mišiose, viešos buvo ir jo su Onute tuoktuvės Telšių katedroje, vaikų krikštynos, o atleidų metų visuomet dalyvaudavo bažnytinėse procesijose, nešdavo kryžių ar bažnytinę vėliavą, neslėpė, kad Telšių katedros šventoriuje su broliu Stanislovu pastatė kryžių. Vytautas Puplauskas pripažįsta, kad dėl savo atvirai reiškiamų religinių įsitikinimų iš SSKP (b) Telšių rajono sekretorių, kitų partinių veikėjų sulaukdavo pabarimų, paraginimų viešai nedeklaruoti savo religinių įsitikinimų. Tiesa, teko Vytautui ir kalinio duonos paragauti, kai 1980 m. dėl neteisingo, šmeižikiško filmo, nukreipto prieš kun. Joną Kaunecką (dabar Panevėžio vyskupas emeritas), kuriame ir jis pats buvo paminėtas, parašė protesto laišką, kuris pateko ir į Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Tada Vytautą Puplauską išsikvietė į KGB Telšių skyrių, sovietiniai saugumiečiai suėmė, dvi savaites kalino Telšių, mėnesį Šiaulių ir dvi savaites Plungės tardymo izoliatoriuose, iš pastarojo į paleido, grąžino į Telšių miesto katilinių ir šilumos tinklų direktoriaus pareigas ir net dviejų mėnesių atlyginimą išmokėjo. Nepabūgo sovietmečiu Vytautas drauge su broliu Stanislovu slapta Rainių miškelyje pastatyti kryžių, o 1989 m. birželio 24 d. minėjime Rainių kankiniam atminti, Rainių miškelyje vykusį renginį įgarsinti „Masčio“ fabrikui priklausiusia garso aparatūra, padėti 1989-1990 m. iš griuvėsių prikelti Telšių kunigų seminarijos rūmus. Kai Telšiuose kūrėsi Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio skyrius, Vytautas Puplauskas įsijungė į jo veiklą, buvo LP Sąjūdžio iškeltas kandidatas į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą Telšių rinkimų apygardoje Nr. 80 ir antrašyme turė išrinktas į Lietuvos Atkuriamąjį Seimą, pasirašė drauge su kitais AT deputatais Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akta, dirbo socialinių reikalų ir biudžeto komitetuose. „1990 m. kovo 11-oji buvo pati laimingiausia mano gyvenimo diena“, – su vos pastebimu virpuliu balse pripažįsta signataras. Tačiau jam skaudu, kad privatiza-

Kovo – 21 d. – Pasaulinė poezijos diena

Kadangi aš truputį gyvenu prancūziškoje terpėje – o dabar kaip tik tam yra laiko – tad leidžiu sau šitaip „paplaukti“. Sau, dėl savęs. Aš kaifuoju prancūzų kalba, jos skambesiu, žodžių konstrukcijomis, jų gylime talpa... Lietuviškai viskas kitaip... Arba prancūzų kalbos dėstytojai mus išmokė nesibaigiančiai mylėti tai, kuo anuomet jie patys gyveno...

Taigi prancūziškai apie poeziją...

G. M.

„Mes visi susiduriame su daugybe kliūčių, kalėjimų ir užtvarų. Ir aš tikiu, kad poezija... bando visa tai sugriauti. Taip pat tikiu, kad poezija yra laisvės svertas.“

Poetė, romanistė, teatro kūrėja, dainų, novelių autorė... Andrée Chedid gimė 1920 m. Kaire, siro ir libanietės šeimoje. Jos sūnus ir anūkas - dainininkai Louisas Chedidas ir -M-, abu kūrė jos žodžiais. Visoje jos humanistinėje kūryboje ryški bendra poezijos tema - geresnio pasaulio viltis, meilė kaip horizontas ir gyvenimas kaip užkariavimas.

„Poezija yra ir išsilaisvinimo būdas. Aš tikiu, kad šia prasme poezija kalba už visus uždusuosius, už visus tuos, kurių balsus pritildė amžiai, tradicijos ar visokie kalėjimai. Aš tikiu, kad poezija yra ir laisvės svertas. Manau, kad ji mums leidžia pažinti pačius save mūsų nuogybėje, galiausiai tai, ką turime savy visų giliausia. Moteris taip pat bando tarti savo žodį kaip kiekvienas iš mūsų. Mes visi susiduriame su daugybe kliūčių, kalėjimų ir užtvarų. Ir aš tikiu, kad poezija... bando visa tai sugriauti. Nesakau, kad jai tai pavyksta, bet tai tam tikras jos pasiryžimas, tai jos troškimas, jos stiprybė.

Man poezija nėra kažkas atskira nuo gyvenimo. Kartais mums susidaro išpūdis, kad poezija yra kitas pasaulis, pabėgimas nuo kažko, kas vyksta kitur. Man tikrai visa vyksta šiandienos realybėje. Tai yra šiandienos realybės dalis. Kaip pats gyvenimas. Manau, kad tokie esminiai dalykai, kaip gyvenimas, mirtis, meilė, poezija, nėra lengvai apibrėžiami, bet jie yra akivaizdūs, kiekvienas mūsų juos patiriame ir kiekvienas savy juos pažįstame, jei mums pavyksta užduoti sau klausimus, iškelti savo akivaizdon. Taigi man tai yra visiška tikrovė. Tai yra tikrovė, kuri supranta egzistenciją. Būtent ši gyvenimo esencija virpa mūsų viduje.“

**Iš prancūzų kalbos vertė
Genuė Matevičiūtė**

Žemaitijos koplytstulpiai ir kryžiai Alfonso Beresnevičiaus fotografijose

Atkelta iš 6 psl.

ma siekiantys tarpukario metus nuotraukose jau gan prastai atrodantys, aplūžę ir beveik sutrūniję, bet kai kurie vėliau restauruoti, išpuoselėti, apšodinti gėlynais nudažyti spalvotais dažais, lankomi ir prižiūrimi. Kiti liaudies meistrų padaryti ir pastatyti sovietmečiu. Nes jokia sovietų ateistinė propaganda, jokie grasinimai ar baudos, nesutramdė šio liaudies meno ir lietuviškų tradicijų pakelėse ir sodybose statyti koplytstulpius, kryžius, koplytėles įvairiomis progomis ir intencijom. Mokėjo lietuviai per daugelį metų apsiginti nuo visų okupacijų ir iš-

saugoti savitumą. Baigė fotografas šį darbą tada, kai jau buvo apvažinėjęs visą Žemaitiją ir nebežinojo kur ieškoti tokių kūrinių dar daugiau.

2016 m. A. Beresnevičius viešojoje bibliotekoje šventė savo 80-mečio jubiliejų. Ta proga jis perdavė bibliotekai dalį savo fotografijų. Tarp jų ir liaudies sakralinio meno fotografijas, atrinko 79 jo sakralinio meno fotografijas, suskaitmenino ir jos dabar yra sukeltos į virtualią Lietuvos kultūros paveldo sistemą. Per interneto svetainę <https://www.epaveldas.lt> jas galima pamatyti visame pasaulyje. O šių nuotraukų originalai aprašyti ir sudėti į

albumą, kuris saugomas Viešojoje bibliotekoje. Tačiau kaip yra svarbu saugoti ateities kartoms šių kūrinių fotografijas, taip nemažiau svarbu ir viešinti lietuvišką, savitą, tik mūsų kraštui būdingą liaudies meną.

Todėl džiaugiamės, kad kolekcionierius B. Pocius paviešino tai, ką turi. Parodos atidaryme dalyvavo ir Plungės Jono Krikštytojo bažnyčios klebonas dekanas Vytautas Gedvainis. Jis pasveikino visus susirinkusius su atkurtos Lietuvos 30-mečiu, padėkojo parodos rengėjui ir fotografijų autoriui ir pasakė, kad su malonumu lauktų šios parodos Plungės bažnyčioje. Kry-

žių ir koplytstulpių fotografijų paroda bažnyčioje tikrai tiktų. Tikimės, kad ši paroda bus tinkamai parengta eksponuoti ir ten. Mūsų gerbiamas Plungės miesto garbės pilietis A. Beresnevičius nenustoja dėkoti, tiems kurie vertina, saugo ir viešina jo fotografijas. O juk iš tikrųjų, tai mes visi turėtume jam dėkoti už šį kilnų darbą.

Plungė

Kovo 11-osios akto signataras Vytautas Puplauskas

Atkelta iš 7 psl.

cija, deja, įvyko nevisai skaidriai, kad galimai per daug buvo skubama, kad dažnai siauri kai kurių mūsų Lietuvos piliečių asmeniniai interesai buvo keliami aukščiau tautos ir valstybės, paminant dorovinius principus, kad Telšiuose neliko „Masčio“ fabriko, kad nebuvo reorganizuota Skaiciavimo mašinų gamykla „Sigma“, o tiesiog išgrobstyta, sunaikinta, kad pačiame LR Atkuria-

majame Seime gausiausia Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio frakcija susiskaldė ir 1992 m. Atkuriamąjį Seimą teko anksčiau laiko paleisti... Bet juk kelias į laisvę niekada nebūna lengvas.

Grįžęs į Telšius, Vytautas Puplauskas įsijungė į miesto ir rajono gyvenimą, aktyviai dalyvavo Krikščionių demokratų partijos Telšių skyriaus veikloje, 1995 – 1997 m. ir 1997 – 2000 m. buvo renkamas į Telšių rajono tarybą, o 1997 – 2000

metais buvo Telšių rajono mero Juozo Butkevičiaus pavaduotoju.

Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo akto signataras Vytautas A. Puplauskas sako, kad „Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas buvo visų jo svajonių išsipildymas, kad šiandien turime prisiminti ir padėkoti visų pirma Dievo Apvaizdai ir Švč. Mergelės Marijos globai už laisvę, o taip pat prisiminti nenuilstamą laisvės šauklį ir kovotoją AT/AS pirmininką Vytau-

tą Lansbergį ir visą lietuvių tautą, pasiryžusią nusimesti vergovės pančius ir kovoti už laisvę, už signatarų palaikymą nedelsiant skelbti Lietuvos nepriklausomybę“.

Valstybės kūrimas – tai nuolatinis, nesibaigiantis procesas, tad būtina kurti ne tik materialines gėrybes, bet ir dvasines vertybes, stiprinti bendruomenes, šeimas, mylėti ir saugoti vienas kitą, kad Dievo Apvaizdos stebuklas tęstųsi ir lietuvių tautos svajonės pildytųsi. Būkime laisvės verti Lietuvos kūrėjai.

Istorikė

**Žemaičių muziejus
„Alka“. Telšiai**

Vytauto Ulevičiaus fenomenas

Atkelta iš 3 psl.

bą ir tragiškai žuvusiam savo sūnui, buvusiam Klaipėdos vicemerui Rimantui (1961-1998); „SŪNUI RIMANTUI ULEVČIUI ATMINTI“ (2008 m.). O kad V. Ulevičius ne tik drožia medį, rodo devyni ciklo „AITVARAI“ darbai, atlikti temperos technika ant kartono.

Į 9-tą gyvenimo dešimtį įkopęs V. Ulevičius tebekuria savo unikalius darbus. Panevėžio dienraščio „Sekundė“ korespondentei Vitalijai Jalianiauskienei jis sakė dirbęs 25 valandas

per parą ir paaiškinas, iš kur tiek valandų: „Atsikėliu valanda anksčiau“ (straipsnis apie

menininką išspausdintas 2020 m. vasario 15 d.). Jis dar ir antkapinį paminklą vienam kitam

pasiūlęs po šio mirties pastatyti...

Išskirtinio talento, savitos gyvenimo filosofijos Vytautas Ulevičius svarbus ne tik Lietuvos tautodailiui. Jis savo darbais garsina visą Lietuvą.

Kęstučio Vaitkaus nuotr.

Plungė

RENGĖJAS – DRAUGIJA „SAULUTĖ“

LEIDŽIAMAS NUO 1994 M. SPALIO 4 D.

ISSN 1822-6817

**Draugijos „Saulutė“
2020 m. projektas
„Žemaičių tautodailė
šiandienos
kultūros kontekste“.**

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

PROJEKTUI SKIRTAS 6000 EUR FINANSAVIMAS

Redaktorė –
Kristina Paulauskaitė
Pavaduotojas –
Dainius Sobekis
Kalbos redaktorės –
Genuė Matevičiūtė, Vilma Mosteikienė
Korespondentai:
V. Liutikaitė, R. Žukienė, K. Vaitkus,
A. Kuprelytė, Z. Paulauskaitė

Rinko – Z. Jonušaitė, A. Šakienė

Leidėjas:

Ž. Piličiauskas IV (Nr. 682008),
Slyvų g. 8, Kaušėnai, Plungės r.
Tel. 8 682 56 996.

Spaudė UAB „Vakarų spaustuvė“

(Kretinga).

Straipsnių ir laiškų autorių nuomonės gali

nesutapti su redakcijos nuomone.

Maketavo Žydrūnas Piličiauskas

Tel. 8 682 56 996.

E. p. zp55598@gmail.com.

Tiražas – 1600 egz.

Laisvės al. 19,
LT-90157 Plungė
Tel.: (8 448) 72 372, 72 375
E. p. zemsaulute@gmail.com